

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

โครงการวิจัยสร้างสรรค์เรื่อง “สตรีนิยมในสายตาชาย” (Feminism on Men’s Views) เน้นผลงานสร้างสรรค์ที่ต้องอาศัยการค้นคว้าวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนการสร้างผลงานให้มีมิติมากขึ้นจึงใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลในเบื้องต้นก่อนนำมาสร้างสรรค์เป็นภาพยนตร์

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

3.1.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สตรีนิยมในสายตาชาย” (Feminism on Men’s Views) มีรูปแบบการวิจัยดังนี้

(1) การค้นคว้าด้านเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี รายงานการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางนำมาวิเคราะห์ประกอบกับการสร้างสรรค์เป็นผลงานภาพยนตร์

(2) การสำรวจด้านความคิดเห็น (Survey) โดยใช้รูปแบบการวัดครั้งเดียว (One-shot Descriptive Study) กับกลุ่มประชากรเป้าหมาย

3.1.2 กลุ่มประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่ศึกษาเป็นชายไทยในต่างสาขาอาชีพที่บรรลุนิติภาวะแล้วโดยแยกเป็นกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ได้แก่

- (1) นักศึกษา
- (2) ข้าราชการ
- (3) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- (4) พนักงานบริษัทเอกชน
- (5) ธุรกิจส่วนตัว
- (6) แม่บ้าน/พ่อบ้าน
- (7) ลูกจ้าง

3.1.3 สนามวิจัย

สนามวิจัยที่ใช้ในการศึกษาโครงการวิจัยจะอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

3.1.4 การสุ่มตัวอย่าง

(1) การวิจัยครั้งนี้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 600 ตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Yamane เมื่อประชากรมีมากกว่า 100,000 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนกลุ่มประชากรที่จะศึกษา

(2) การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) กับกลุ่มประชากรเป้าหมายจากสถานที่ต่าง ๆ ในเขตชุมชนของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ได้แก่ เอกสารวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สตรีนิยม การสื่อความหมาย จิตวิทยา สัญญวิทยา ตลอดจนแนวคิดในการสร้างภาพยนตร์รวมทั้งการทบทวนวรรณกรรมทั้งหมด (Literature Review)

(2) แบบสำรวจ (Questionnaire) สำหรับประชาชนเพศชายที่บรรลุนิติภาวะเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์

3.1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เรื่อง “สตรีนิยมในสายตาชาย” (Feminism on Men's Views) มี 2 ส่วน คือ

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบสำรวจ (Questionnaire) ประชาชนที่เป็นกลุ่มประชากรเป้าหมาย

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ ข้อมูลจากการค้นคว้าจากแนวความคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ ตำราวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ บทความฐาน ข้อมูลออนไลน์และงานเขียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลปฐมภูมิ

3.1.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วพรรณนา ใช้การวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลาง (Central Tendency) ซึ่งเป็นการหาค่ากลางหรือตัวแทนข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อทำให้เห็นภาพรวมของข้อมูลที่ชัดเจน

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- (1) ผลสรุปจากข้อมูลของการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อนำมากำหนดเป็นแนวคำถามสำหรับการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรอีกกลุ่มหนึ่ง
- (2) การสัมภาษณ์จากกลุ่มประชากรเป้าหมาย

3.2.2 กลุ่มประชากรเป้าหมาย

- (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษา
- (2) กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน
- (3) กลุ่มข้าราชการ
- (4) กลุ่มนักวิชาการ

3.2.3 การสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่ม (Cluster Sampling) จากกลุ่มประชากรเป้าหมาย 4 กลุ่มในสถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นเขตชุมชนของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยสัมภาษณ์ไม่น้อยกว่า 50 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

3.2.4 แนวทางการสัมภาษณ์

หลังจากสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับสตรีในสังคมไทยปัจจุบันจากการวิจัยเชิงปริมาณในเบื้องต้นแล้วจึงนำมาขยายการศึกษาหาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสตรีไทยโดยการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรอีกกลุ่มหนึ่งด้วยการตั้งฐานคติ (Assumption) บทบาทของสตรีไทยในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ได้แก่

1. ด้านการเมือง

สตรีที่เป็นผู้นำรัฐบาล เกิดจากการผลักดันหรือเทคนิคการต่อสู้ทางการเมือง ไม่ใช่เป็นความสามารถเฉพาะตัว เช่น มาร์กาเร็ต แทตเชอร์ อีเวต้า เปรอง ฮิลลารี คลินตัน หรือนายกรัฐมนตรีของประเทศเยอรมัน

2. ด้านการเป็นตัวแทนทางสังคม

สตรีมีโอกาสนำทางสังคมให้กับองค์กรต่าง ๆ ได้และอาจได้รับการยอมรับจากสังคมมากกว่าประเด็นอื่น ๆ แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์เท่าผู้ชาย ได้แก่ คุณปวีณา หงสกุล คุณระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช

3. ด้านศาสนา

สตรียังถูกจำกัดสิทธิและอำนาจโดยองค์กรทางศาสนา เช่น มหาเถรสมาคม เช่น ไม่มีการบวชเป็นภิกษุณี ไม่สามารถจัดตั้งสำนักทางศาสนาด้วยตนเอง ไม่สามารถบริหารองค์กรทางศาสนาได้อย่างอิสระถ้าไม่มีองค์กรอื่น ๆ ทางศาสนาสนับสนุน เช่น แม่ชีคันสนีย์

4. ด้านการบริหาร

- ภาครัฐ สตรีที่เจริญก้าวหน้าเป็นผู้บริหารระดับสูงสุดในแต่ละหน่วยงานยังมีจำนวนน้อยมาก เช่น ระดับปลัดกระทรวง อธิบดี
- ภาคเอกชน สตรีที่เจริญก้าวหน้าอยู่ในตำแหน่งสูงสุด เช่น CEO, President ส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของธุรกิจทั้งสิ้น ความก้าวหน้าจากความเจริญเติบโตในตำแหน่งที่สูงขึ้นมีน้อย

5. ด้านครอบครัว

สตรียังคงทำงานภายในบ้าน เช่น เลี้ยงลูก ทำอาหาร ทำความสะอาดบ้านนอกเหนือจากการทำงานในที่ทำงานปกติ

6. ด้านการแสดงออกทางเพศ

เพศชายกับเพศหญิงในปัจจุบันมีการแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมือนกันซึ่งในปัจจุบันเพศหญิงจะมีโอกาสแสดงออกทางเพศได้มากใกล้เคียงกับเพศชาย

3.3 ขั้นตอนการผลิตผลงานภาพยนตร์ เรื่อง “เงา”

กระบวนการสำคัญในการวิจัยสร้างสรรค์นี้เน้นการแสวงหาองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง (Journey) โดยรวบรวมสิ่งที่ค้นพบตลอดเส้นทางการศึกษาก่อนนำองค์ความรู้มาวิเคราะห์ถ่ายทอดเป็นผลงานภาพยนตร์เชิงสร้างสรรค์ โดยมีการศึกษาข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.3.1 ศึกษา รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านสตรีนิยมและเรื่องอื่น ๆ

3.3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

- (1) ออกแบบสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย

- (2) สำนักรวทัศน์ของกลุ่มประชากรเป้าหมายที่มีต่อสตรีไทย
- (3) สรุปผลข้อมูลเพื่อนำมาเป็นแนวทางการออกแบบสัมภาษณ์

3.3.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ

- (1) ออกแบบสัมภาษณ์
- (2) สัมภาษณ์กลุ่มประชากรเป้าหมาย
- (3) สรุปผลข้อมูลเพื่อนำมาประกอบในการเขียนบทภาพยนตร์

3.3.4 ศึกษาวรรณกรรมต้นแบบและภาพยนตร์ที่คัดเลือกในเชิงสตรีนิยม

3.3.5 ประมวลข้อมูลจากการวิจัย วรรณกรรม และภาพยนตร์ที่คัดสรรมาเป็นแนวทางในการเขียนบทภาพยนตร์

3.3.6 พัฒนบทภาพยนตร์

- (1) นำเรื่องที่คัดเลือกมาร้อยเรียงให้เป็นเรื่องเดียวกันโดยการเขียนเรื่องย่อ (Synopsis)

- (2) เขียนโครงเรื่องภาพยนตร์ (Plot)
- (3) ออกแบบโครงสร้างบทภาพยนตร์ (Structure)
- (4) เขียนโครงเรื่องขยาย (Treatment)
- (5) เขียนบทภาพยนตร์ (Scriptwriting)
- (6) เขียนบทภาพ (Storyboard)

3.3.7 กระบวนการสร้างภาพยนตร์

- (1) กระบวนการเตรียมการก่อนการถ่ายทำ (Pre-production)
 - การเลือกทีมงาน (Production Crew)
 - การประชุมทีมงาน (The Meeting)
 - การคัดเลือกนักแสดง (Casting)
 - การเลือกสถานที่ถ่ายทำ (Locations)
 - การออกแบบงานสร้าง (Production Design)
 - การถ่ายทำในโรงถ่าย (Studio)
- (2) การถ่ายทำภาพยนตร์ (Production)
 - การเตรียมความพร้อม
 - หน้าที่ของผู้กำกับ
 - การวิเคราะห์บทภาพยนตร์
 - ผู้กำกับและทีมงานกล้อง
- (3) กระบวนการหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ (Post-Production)
 - การตัดต่อด้วยระบบ “Nonlinear” หรือ “NLE”

- การทำไตเติล
- การออกแบบโลโก้ ภาพยนตร์ (Movie Logo)
- การทำซับไตเติลและรายชื่อนักแสดงและทีมงาน
- เพลงประกอบภาพยนตร์